

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

IV Всеукраїнської науково-практичної on-line-конференції
(Суми, 21–22 листопада 2019 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2019

СЕКЦІЯ 5. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН

УДК: 338.43:657.47:631.52

Гриценко Олена Іванівна,

к.е.н., доцент

Сумський державний університет, м. Суми

Залізна Юлія Станіславівна,

студентка

Сумський державний університет, м. Суми

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

На сьогодні, сільське господарство є однією з провідних галузей економіки України. Найважливішою складовою діяльності сільськогосподарського підприємства є забезпечення його стійкого розвитку та підвищення ефективності, що може бути досягнуто шляхом постійного пошуку та впровадження нових заходів. Важливим фактором, який впливає на виробничо-господарську діяльність підприємства є собівартість продукції, яка відображає витрати, які пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції. Тому виникає проблема у правильності її формування та зниженні рівня витрат виробництва, включенні їх до собівартості продукції, оскільки саме від цього залежать фінансові результати підприємства.

Управління витратами на сільськогосподарському підприємстві є важливою складовою побудови обліку витрат. Точність та обґрунтованість калькуляційних розрахунків є важливою передумовою об'єктивності цілого ряду важливих економічних показників.

Велика кількість сільськогосподарських підприємств всі суми загальновиробничих витрат відносять до виробничої собівартості продукції.

Для обліку даних витрат використовується рахунок 91 «Загальновиробничі витрати».

На сьогодні, кожне сільськогосподарське підприємство самостійно формує статті калькуляції, а також їх наповнення.

Процес калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції в Україні регулюють декілька нормативно-правових актів:

- 1) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати";
- 2) Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств.

Собівартість продукції (робіт, послуг) - це витрати підприємства, пов'язані з виробництвом продукції, виконанням робіт та наданням послуг.

Калькулювання собівартості продукції рослинництва здійснюється для визначення і здійснення різних агротехнічних, економічних, технологічних, організаційних і економічних заходів, спрямованих на розвиток і вдосконалення виробництва та для обґрунтування цінової політики підприємства, щодо вдосконалення та розвитку сільськогосподарського виробництва. [1]

Методика калькулювання собівартості продукції відображається вирішується в обліковій політиці підприємства. При цьому особливу увагу приділяють: технологічним особливостям вирощування продукції, рівню спеціалізації підприємства, аналітичності калькуляційних розрахунків тощо.

За допомогою застосовуваного методу калькулювання (традиційно використовуються простий, коефіцієнтний, пропорційний, комбінований, нормативний здійснюється розмежування витрат між видами продукції та визначається її собівартість. [2, с. 54]

Об'єктами калькуляції у рослинництві є: зернові та зернобобові культури; технічні культури; картопля та овочеві культури; кукурудза на силос, інші силосні культури та сіяні трави; багаторічні насадження; квітникарство; витрати під урожай майбутнього року, тобто незавершене виробництво.

Залежно від значення у господарській діяльності сільськогосподарських підприємств, вся продукція в калькуляційній практиці поділяється на основну, супутню та побічну.

Для визначення собівартості одиниці продукції необхідно:

- а) визначити затрати, що відносять на продукцію;
- б) визначити кількість основної, супутньої і побічної продукції.

Спочатку, щоб розпочати калькулювання собівартості продукції рослинництва, необхідно за даними аналітичного обліку витрат рослинництва встановити загальну суму витрат і обсяг продукції від основної, супутньої і побічної, яка отримана від даної культури, чи групи культур.

По культурах, по яких одержують один вид продукції (без побічної), собівартість визначають діленням витрат по вирощуванню культури на валовий вихід (кількість) продукції. В даному випадку об'єкт обліку витрат співпадає з об'єктом обчислення собівартості. У разі наявності побічної продукції її вартість віднімають від загальної суми витрат по вирощуванню відповідної культури (групи культур).

Собівартість одиниці продукції в рослинництві залежить від урожайності та витрат на 1 га посівної площі сільськогосподарських культур.

До складу основних показників, що характеризують стан та розвиток рослинництва як галузі сільськогосподарського виробництва входять: розмір посівних площ та валовий збір сільськогосподарських культур.

Разом з цим, слід розуміти, що у підприємства може виникати потреба у додаткових витратах по доробці та утриманню продукції протягом терміну зберігання. Так, наприклад, можуть виникнути потреба доробки зерна. В залежності від можливостей елеватора, терміну операції та документального оформлення. Якщо доробка буде здійснена до реалізації, то відповідні облікові записи можуть бути здійснені у відповідному звітному періоді. Але у випадку здійснення операції наступного року, то виникає питання з визнанням убутку зерна. На нашу думку, це є не доречним. На підставі опрацьованих нормативних актів вважаємо, що підприємство має відкоригувати дані

статистичної звітності, подавши її повторно до статистичних органів з уточненими даними. Те саме стосується коригування кількості (а не вартості) продукції в бухгалтерському обліку. По-перше, так слід зробити, щоб уніфікувати дані бухгалтерського обліку і статистичної звітності. По-друге, дотримати принципів П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», а саме, пункту 16, де сказано про те, що коригувати відповідні активи і зобов'язання вимагають події після дати балансу, що надають додаткову інформацію про визначення сум, пов'язаних з умовами, що існували на дату балансу. До виробничої собівартості сільгосппродукції включайте всі витрати до моменту доставки на елеватор, після цього обліковуйте її у складі запасів. Готовою (товарною) продукцією сільгосппродукція є після доробки.

Таким чином, на сільськогосподарському підприємстві калькулювання собівартості є необхідною складовою для вимірювання витрат, визначає базу ціноутворення та спрямований на стабільну роботу підприємства, тому на кожному сільськогосподарському підприємстві необхідно передбачити конкретні заходи, щодо здійснення режиму економії та підвищення врожайності культур. Діяльність підприємств аграрної сфери пов'язана з ризиком і невизначеністю та суттєво відрізняється від інших галузей народного господарства, що й зумовлює особливості управління витратами.

Список використаних джерел

1. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 18 травня 2001 р. № 132. — Режим доступу URL: <http://www.rada.gov.ua>

2. Лінник В.Г. Калькуляція собівартості продукції сільськогосподарських підприємств: підручник для студентів економічних вузів / В.Г. Лінник; за ред.: Л.М. Лукашевич. — Київ: Вища школа, 1986